

Indhold

Variationer af kapitalismen	2
Konvergensdiskussionen	2
Tyskland og USA som idealtyper på forskellige markedsøkonomier?.....	5
USA skal være en industrination igen. Men de under støtter deindustrialisering. USA rammes hårdt på globaliseringen. Industrijobbene forsvinder. Det vil kræve en reformering af det amerikanske samfund.....	6
Forskellige flexicurity- arrangementer	8

Variationer af kapitalismen

Konvergensdiskussionen

- Efter murens fald forudser forskere kapitalismens og det liberale demokratis totale dominans som henholdsvis økonomisk system og politisk styreform.
- Diskussionen er inspireret af Francis Fukuyamas (1992) *The end of history and the last man*.
- Fukuyama vender sig dog i mod de amerikanske neo-konservatives strategier om via militær magt at udbrede det liberale demokrati (f.eks. PNAC).
- Omkring årtusindskiftet udgives *Varieties-of-capitalism*, der på flere måder forsøger at nuancere denne debat omkring konvergens. Bidraget argumenter for, at der indenfor kapitalismen findes forskellige økonomiske systemer, der fungerer på forskellige præmisser og som producerer forskellige outcomes, men som ikke desto mindre er levedygtige hver for sig.

konvergens: evolutionslæren udvikling af strukturer med lignende udseende og funktion fra forskellige udgangspunkter.

Slutningen af 1980'erne forudsiger forskere kapitalismens dominans.

*Det socialistiske parti i sovjet kollapsede. **Den historiske kamp er ophørt mellem forskellige ideologier.** Den liberale markedsøkonomi, vinder frem. Landene vil komme til at ligne hinanden.*

Usa skal aktivt udbrede den liberale tankegang. Ikke gennemtvunge liberale markedsøkonomer. Men det skal selv vinde igennem.

Globalt verdensomspændende kapitalistisk system. Men tror ikke alle lande vil ligne USA. Landene vil blive ved med at være forskellige. De kan forskellige ting for at tjene penge.

- *Det henviser til, at en historiske kamp mellem forskellige ideologiske positioner er ophørt. Det liberale demokrati har sejret. Der er den liberale markedsøkonomi hvis vi vil sikre mest mulig fremgang.*
- *Det følger konvergens tese. Landene vil ligne hinanden.*

Varieties-of-capitalism: argumenter

1) Fortsat institutionel divergens i de rige vestlige demokratier

Institutionerne vil blive ved med at være forskellige. De fremelsker forskellige metoder.

2)... men behov for at kaste mere lys over de private virksomheders og arbejdsgiverorganisationernes rolle i tilblivelsen og reproduktionen af institutionelle arrangementer

- Når man har fået en mere verdensomspændende kapitalisme, betyder det at mulighederne for staterne at føre politik bliver i stigende grad afhængig af de private virksomheder.
- De står stærkere, da de ikke er bundet til et territorium, som staten er.
- Private virksomheder har altså mere at skulle have sagt på den politiske scene

De bliver i stigende grad mere afhængige af privatvirksomhederne. De private er ikke så afhængige af staten mere. De er fritstillede for landegrænser. De for mere at sige i det politiske system. Der er nogle aktører på den nationale scene der får mere indflydelse.

Markedet er blevet fri sat og derfor er det ikke afhængig mere. De kan stå stærkere. De private virksomheders interesser betyder at de også får mere at skulle have sagt i det politiske system.

3)Antagelsen er, at virksomhedernes konkurrenceevne understøttes af komplementære institutioner, der producere særlige incitamenter for adfærd

- Sætter virksomhederne i centrum for modellen,
- *Hvis man vil forstå de vestlige markedsøkonomier og de vestlige velfærdsstater, så skal virksomheden i centrum af modellen. Virksomhederne ses i en samfundsmæssig kontekst. For at forstå virksomhedernes interesser, må vi kigge på deres behov.*

4)Teorien identificerer grundlæggende to typer af markedsøkonomier (LME og CME) Forskellen mellem dem handler om, hvorledes virksomhederne håndterer deres strategiske relationer og behov for kapital, kompetencer og arbejdskraft, hvilket igen fremmer forskellige former for konkurrenceevne.

Institutioner vil blive ved med at være forskellige. Når man har fået en verdensomspændende kapitalisme, muligheden for staterne er stigende grad afhængig af private virksomheder. De private virksomheder er ikke lige så afhængige af staten mere. De private virksomheders interesser, får mere at skulle have sagt i det politiske system. Fagbevægelser kæmpede for en velfærdsstat.

Hvis vi vil forstå det vestlige markedsøkonomier, er vi nødt til at sætte virksomheden i centrum. Institutionerne støtter virksomhedernes konkurrenceevne.

Lme – liberal market economies. Cme- coordinated market economies.

Virksomhedernes relationer og behov

1)Adgang til likviditet og kapital (finansiel sektor)

virksomheder skal have adgang til penge. De skal have en relation til den finansielle sektor. Det har betydning for virksomhederne hvordan den finansielle sektor er bygget op.

2)Adgang til arbejdskraft

(industrial relations)

Den adgang sfraee hvor arbejdsmarkedet er reguleret.

3) Adgang til teknologi

(inter-firm relations)

De skal have adgang til andre virksomheder.

4) Adgang til kompetencer / videreudvikling af kompetencer

(uddannelsessystemet)

Uddannelsessystemet har en betydning. Medarbejderne skal efter/videreuddannelse

Hvis vi skal forstå hvor de agerer. De har behov. De skal have relationer. Penge, arbejdskraft, teknologi og udvikling af det, kompetancer

Derfor har uddannelsessystemet en betydning og videreudvikling.

Aalborg Portland – laver cement, italiensk ejet. (bunkers ved vestkysten under krigen)

Politik er regulering og bestemmer hvordan den finansielle sektor er indrettet på.

Hvis vi kigger på liberale markedsøkonomier, der der kendetegner, er de relationer virksomhederne har, der er ikke ret meget regulering. De bevæger sig ud i et arbejdsmarked, for at få arbejdskraft.

(antitrust laws) forbudt at lave karteller (virksomheder må ikke gå samme og aftale priser og udvikle ting sammen og det skal være gennemskueligt)

Virksomheder i liberale markedsøkonomier er gode til omstilling og innovation.

I usa, stor fokus på kortsigtethed. Kortsigtethed, innovation, omstillingsparathed = Liberalmarkedsøkonomi (LME)

Coordinated market economies = samarbejder i produktudvikling, reguleret, stærke fagforeninger, medindflydelse i virksomhedsdriften, man kan ikke bare fyre medarbejdere (ekstrem dyrt at fyre og medarbejderen har medbestemmelse), vw "bargain", i stedet for at fyre, gik de ned i løn og tid.

Ikke så gode til omstilling og innovation. God kvalitet i Tyskland. Små gradvise justeringer og forbedringer (gradvist forbedret). Uddannelsessystem i Tyskland, hvor mange er specialiseret. Man har erhvervsuddannelser i Tyskland og de har højstatus (50% starter op erhvervsuddannelse i Tyskland). Mere langsigtede investeringer, behøver ikke hurtig profit.

Koordinerede markedsøkonomi: afsæt i Tyskland

- *De er reguleret på en helt anden måde.*
- *Det fremelsker en anden type konkurrenceevne.*
- *Den er mere koordineret end markedsbestemt*
- *De skaber alliancer med andre virksomheder.*
- *Arbejdskraften er reguleret -> Stærke fagforeninger.*
- *Virksomhederne har meget indflydelse. Medarbejderne har medindflydelse af virksomhedsdriften.*
- *Når tyske virksomheder tilpasser sig globaliseringen så laver de forskellige arrangementer, så hvis der er krise, så går nogen ned i løn og andre ned i tid. De fyrer ikke.*

- *De laver kvalitetsprodukter. Det er små gradvise forbedringer. Inkrementelle udviklingsprocesser.*
- *Den finansielle sektor -> Tålmodig kapital. Profitten kommer gennem længere perioder.*

Tyskland og USA som idealtyper på forskellige markedsøkonomier?

Hvilke produkter eller virksomheder associerer I med Tyskland?

- Tyskland: biler(Audi, Mercedes, BMW, VW, Opel, Porsche), Siemens (vindmøller, hvidevarer), våbenproducent, Lidl, kemisk industri, plast, maling, Bosch

Hvilke produkter / virksomheder forbinder I med USA?

- USA: Apple, microsoft, google, chrysler, GMC, cadillac, Ford, Finans, McDonalds, våbenindustri, tobak, olie, medicinalindustri, biotek, nanotek

Liberal Markedsøkonomi (LME):

USA

- Fremmer disruption (radikal innovation) og hurtig omstilling i erhvervslivet
- De institutioner som kendetegner liberal markedsøkonomi er de regulerede arbejdsmarkeder, med dårlig socialbeskyttelse og næsten ingen fagforeninger.
- Den har fokus på matematik, sprog og IT i uddannelsessystemerne.
- Har typisk stærk konkurrencelovgivning (antitrust laws), som modvirker samarbejde mellem virksomheder.
- I USA er uddannelsessystemerne meget college og university – hvor der er fokus op sprog, matematik osv. à der er ikke så mange erhvervsuddannelser, her er det mere learning by doing.
- Virksomhederne må ikke samarbejde pga. Antitrust laws.
- Det er utrolig nemt at hyre og fyre ansatte.
- Produkter man tænker på ift. USA:
 - Apple
 - Microsoft
 - Biler: Ford osv.
 - Finansielle sektor (wall street)
 - Fast food: MCD, KFC, Burger King osv.
 - Våben
 - Medicinal industri
- De er rigtig gode til innovation – vi ser meget teknologi, bio teknologi, nano teknologi osv.

Koordineret markedsøkonomi (CME):

Tyskland

- Fremmer gradvis innovation i form af skridtvise forbedringer af eksisterende produkter.
- Institutioner er også et sæt af regler fx dagpenge institutioner. I institutionerne har medarbejderne stor medbestemmelse/medarbejderinvolvering.
- Der er mange sociale rettigheder

- Fokus på erhvervsuddannelser med industriel specialisering
- Virksomhederne har mere samarbejde imellem, og arbejder i højere grad sammen om teknologi udvikling.
- Det er utrolig svært at fyre ansatte også under kriser i virksomhederne.
- Man ser sjældent helt nye produkter / det er ikke så tit der bliver lavet nye produkter à det betyder at de produkter de har hele tiden videre udvikles og bliver bedre og bedre. Det er derfor utrolig vigtigt for virksomhederne at der bliver uddannet nogle som besidder de efterspurgte kompetencer omkring 50% af de unge vælger erhvervsuddannelse (sammenlignet med USA/DK).
- Tålmodig kapital. Det er muligt at lave lange investeringer.

Det afspejles i hvilke produkter vi tænker på når vi tænker på Tyskland:

- Biler: VW, BMW, Audi, Porsche à de er kendt for at lave kvalitet biler, som er blevet lavet rigtig mange år.

Siemens: vindmøller, hvidevarer.

Aldi/Lidl:

Kemisk industri: maling, BASF

“Make America great again” - men hvordan?

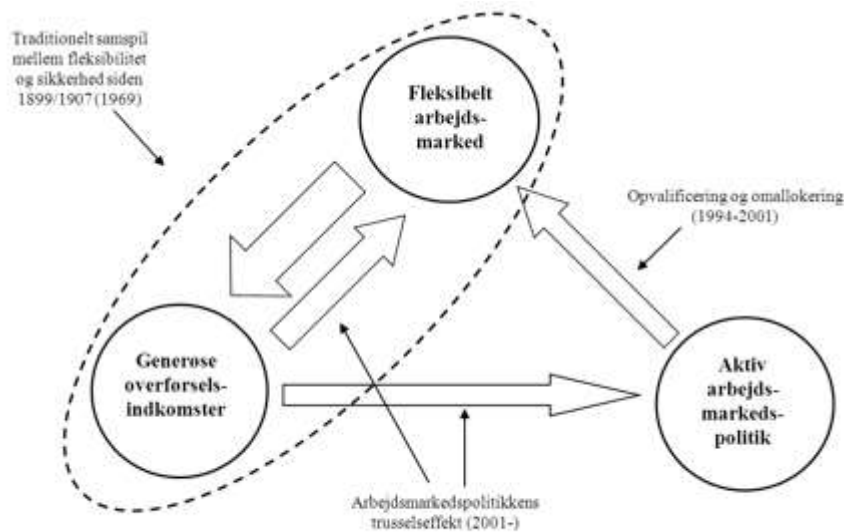
Det går ned af bakke for den amerikanske bilindustri.

Folk bliver ved med at købe vvs biler selvom de snød med softwaren.

USA´s institutioner støtter ikke industrijobs. Ingen erhvervsuddannelser osv. Det kompetencer man skal bruge i industrisektoren.

USA skal være en industrination igen. Men de under støtter deindustrialisering. USA rammes hårdt på globaliseringen. Industrijobbene forsvinder. Det vil kræve en reformering af det amerikanske samfund.

Dansk flexicurity: hybrid mellem koordinerede og liberale markedsøkonomier

Kilde: Madsen (2005)

- Består af formelle institutioner (liberal styring, dagpengesystemet, den aktive beskæftigelsespolitik)
- Men kan godt have en levedygtig og konkurrencedygtig økonomi, med en kombination mellem LME og CME
- Flexicurity: Fleksibelt arbejdsmarked som er regulerede af overenskomster, der gør det let for danske virksomheder at hyre og fyre, men til gengæld er der et stort sikkerhedsnet i form af generøse overførselsindkomster
- Aktiv arbejdsmarkedspolitik: Arbejdsløse skal aktiveres, efteruddannelse og opgradering af kompetencer
- Man kan altså godt have en hybrid model, og det behøver ikke at være enten eller
- Holder gang i hjulene: Høj mobilitet, høj beskæftigelse, høj fleksibilitet

Tyskland: langsigtede, grundighed, små gradvise ændringer

Dansk flexicurity, fleksibelt arbejdsmarked. Det er nemt for danske virksomheder at hyre og fyre. Det er muligt for fleksibelt løndannelse.

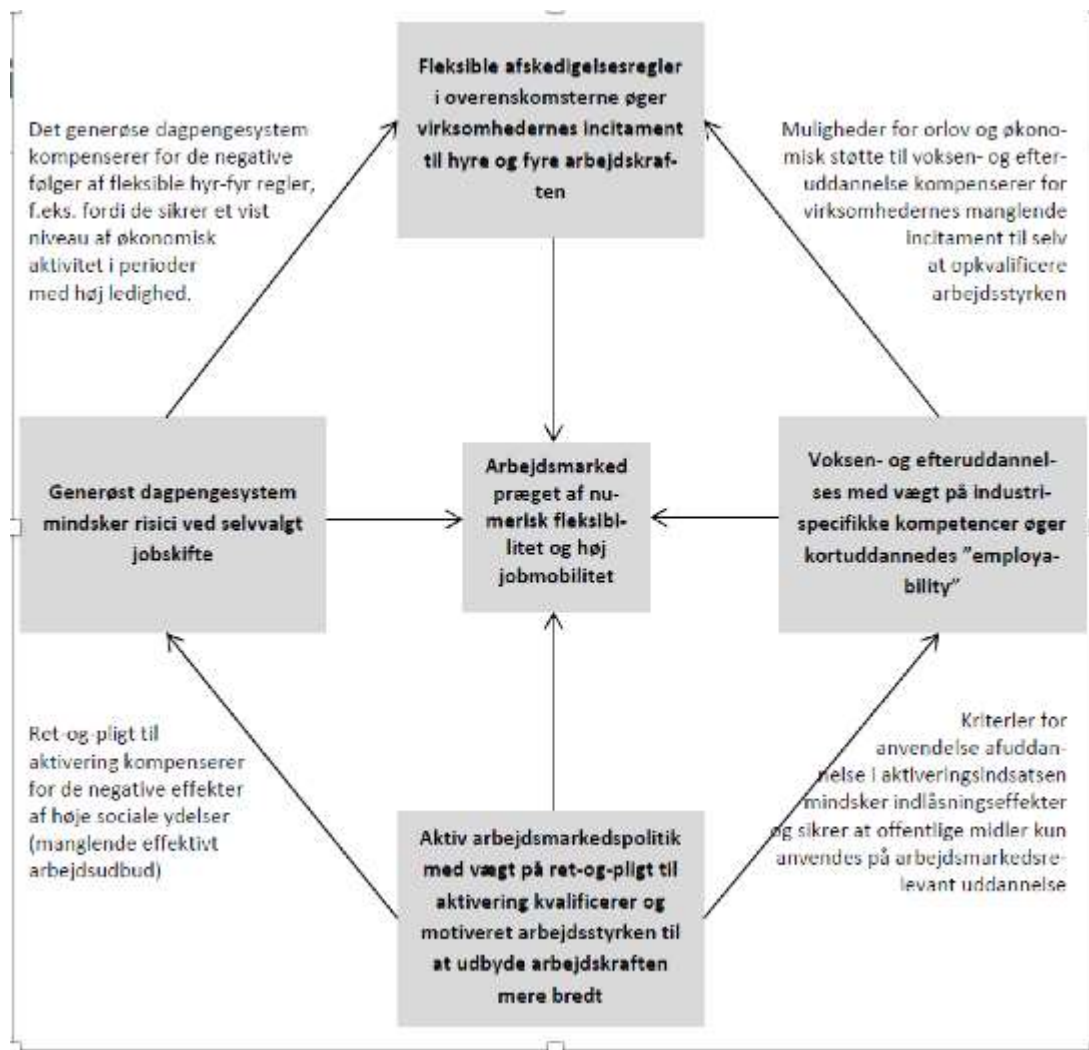
Svært i Frankrig at fyre, da det er meget dyrt, derfor hyrer de heller ikke.

Stor velfærdsstat, generøst med dagpengesystem, kompensationsgrad op til 90% for det lavtlønnede. Stærk fokus på at arbejdsløse skal aktiveres og kompetencer, skal opgraderes via videreuddannelse. Stærkt samarbejde mellem offentlige myndigheder og det private. Praktikforløb og skoleperioder i erhvervsuddannelse. Ligner Tyskland og USA.

Man kan godt have en hybridmodel, usa = styring og fyr, og tyskland, erhvervsskoler og videreuddannelse.

Den er dyr, flexi, offentlige investeringer, stor velfærd, institutioner som børnepasning, så kvinder kan deltage på arbejdsmarkedet. Dyr men kan frisætte arbejdskraft, en investering som understøtter erhvervslivet. Boligejerstat, boligejere på fradrag

Lille produktivitetsvækst, så vi optimerer ikke særlig godt. Fastholder mange små og mellem virksomheder. Enmandsvirksomheder. Holder gang i hjulene. Skaber høj beskæftigelse.

Hej fleksibilitet – høj mobilitet
Tryghed i dagpenge
Efteruddannelse/voksenuddannelse

Forskellige flexicurity- arrangementer

Jobsikkerhed i Tyskland – svært at fyre folk. Medbestemmelse. Går ned i løn men beholder jobbet.

Holland – balance mellem arbejde og familie.

	Jobsikkerhed	Beskæftigelses-sikkerhed	Indkomst-sikkerhed	Balance mellem arbejde og familie
Numerisk fleksibilitet				
Arbejdstids-fleksibilitet				
Funktionel fleksibilitet				
Lønflexibilitet				

Overførselsindkomst. Sikkerhedsnet i DK.